

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2013. évi március hó 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **a vádlott neve** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.33/2011/31. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a vádlott - az állami adóhatóság külön felhívására - helyesen 3.032.520 (hárommillió-harminckettőezer-ötszázhusz) forint le nem rótt illetéket köteles megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés-, a védő felmentés érdekében jelentett be fellebbezést; utóbbi jogorvoslati kérelmét a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése érdekében tartotta fenn.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

A felülbírálat korlátozott terjedelmű volt, az kifejezett felmentő rendelkezés hiányában sem terjedt ki a bűnösség köréből kirekesztett részselekményre, így a vád szerint sértett1től okirat, elismervény nélkül átvett 15.410.000 forintra. A

következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bűnösség köréből kirekesztett részcsелеkmény a felmentéssel esik egy tekintet alá, ami - ügyészi fellebbezés hiányában - a Be.348.§ (2) bekezdése értelmében nem képezi a felülbírálat tárgyát *(BH.2004/174. számú eseti döntés)*.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján - a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az alábbiak szerint egészítette ki.

A vádlottat az elsőfokú ítéletben szereplő elítéltetésein túlmenően a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2009. szeptember 10-én jogerőre emelkedett 6.B.36.815/2008/33. számú ítéletével csalás vétsége miatt - mint visszaesőt - 90.000 forint pénzbüntetésre ítélte *(erkölcsi bizonyítvány a másodfokú bíróság iratainak 6. sorszáma alatt)*.

A **sértett2** által 2008 áprilisa és 2008 augusztusa között a vádlott számlájára befizetett összesen 35.411.560 forint (elsőfokú ítélet 5. oldalának utolsó bekezdése) magában foglalta a **sértett1**től származó 28.855.000 forintot is. Ez az összeg tartalmazta a 8.855.000 forintot, amit **sértett1** fizetett be **sértett2** számlájára és azt a 20.000.000 forintot is, amit készpénzben adott át részére. A fennmaradó (35.411.560-28.855.000) 6.556.560 forint **sértett2** pénze volt *(elsőfokú ítélet 5. oldal 3., 4. bekezdése)*.

A vádlott valamennyi cselekményével összesen 103.951.206 forint kárt okozott, amely nem térült meg.

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt, okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, amelynek során felderítette és megvizsgálta azokat a bizonyítékokat, amelyek a vád tárgyává tett cselekmények feltárásához szükségesek voltak. Ezek részletes, a logika szabályainak is megfelelő értékelésével adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlott védekezése elvetésének indokairól is.

A jogi jelentőséggel bíró tények közül a bizonyítékok egyező adatai alapján voltak megállapíthatók az alábbi körülmények:

- a vád tárgyává tett, és a másodfokú eljárás tárgyát képező pénzösszegek vádlott számlájára való befizetése, illetve a részére történő közvetlen átadása;
- az így rendelkezésre bocsátott pénzösszegek visszafizetésének elmaradása.

A vádlott védekezésével összefüggésben mindenekelőtt azt szükséges

hangsúlyozni, hogy az általa átvett pénzmennyiség egy részének esetleges továbbadása önmagában nem lenne alkalmas büntetőjogi felelősségének kétségbe vonására. A vádlottnak azonban az ezzel kapcsolatban előterjesztett védekezése az eljárás során bizonyítást sem nyert.

A rendelkezésre álló és azonos tartalmú bizonyítékok alapján volt megállapítható, hogy a vádlott a sértettektől az általuk megjelölt pénzösszegeknek mindössze kisebb részét vette át személyesen, túlnyomó hányadát a bankszámlájára fizetették be, melyeket ő a bankkártyája segítségével, vagy a bankban személyesen vett fel. A vádlott nem tudott konkrét, ellenőrizhető adatot szolgáltatni arra, hogy ezeket a pénzeket kinek továbbította. Nem felel meg a valóságnak, hogy ellenőrizhető és valós információt közölt volna akár az eljárás nyomozati, akár bírósági szakaszában a pénzt átvevő személy kilétére vonatkozóan. Ennek éppen az ellenkezője volt tapasztalható. A vádlott tőle pénzt átvevő létező személyt nem tudott megjelölni, illetve az általa megnevezett személyek nem bizonyultak valósnak, miután névvel, lakcímmel nem voltak beazonosíthatók, illetve elérhetők.

A vádlott fenti védekezésével összefüggésben azt szükséges hangsúlyozni, hogy jóhiszemű magatartást feltételezve elképzelhetetlen az általa befektetési céllal átvett 103.000.000 forintot meghaladó összeg esetleges továbbadása elismervény, banki igazolás nélkül olyan személy részére, akinek adatait, elérhetőségét nem tudja (nem kívánja) megjelölni.

A fenti tények önmagukban is kizárják, hogy a vádlott a sértettektől átvett pénzeket jóhiszeműen, befektetési céllal, a megtérülés reményében adta volna tovább. Ehhez járult még az a körülmény, hogy a korábbi szabadságvesztéséből történt feltételes szabadulása után - amikor már szembesülnie kellett azzal, hogy addigi vállalásainak is képtelen eleget tenni - cselekményét, a pénzösszegek átvételét, a sértettek hitegetését tovább folytatta.

A vádlott büntetőjogi felelősségének megítélése körében előélete sem volt közömbösnek tekinthető; korábbi elítéltetéseire hasonló, részben ugyanilyen bűncselekmények miatt került sor. Korábban háromszor ítélték el jogerősen a jelenleg vád tárgyát képező cselekmények elkövetési magatartásaihoz hasonlatos, csalárd módon átvett pénzek visszafizetésének sorozatos elmulasztása miatt.

Kimerítő mértékben foglalkozott az elsőfokú bíróság azzal a vádlott védekezésében is szereplő körülménnyel, hogy a sértettekkel aláíratott és követelést nem támasztó okiratok tartalma miatt alkalmatlan a vádlott büntetőjogi felelősségének megkérdőjelezésére. A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatos érvelését.

Lényeges szempontnak tekintette a másodfokú bíróság a vádlott által ígért irreális nyereség mértékét is, amely a jóhiszemű eljárást szinte önmagában is kétségessé tette, illetve erősítette a valós befektetési tevékenység folytatása helyett a rosszhiszemű, csalárd magatartás megállapításának helyességét.

A fentiekből, valamint az elsőfokú bíróság által feltárt egyéb körülményekből megalapozott következtetés volt vonható arra, hogy a vádlottnak az átvett pénzeket illetően visszafizetési képessége, de szándéka sem állt fenn.

A tényállás kiegészítését mindössze az indokolta, hogy a vádlott egyik elítéltetése az ítéleti tényállásban nem szerepelt. Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet 5. oldalán feltüntetett elkövetési értékek vonatkozásában volt szükség a nem teljesen egyértelmű adatok pontosítására. Szerepeltek az ítéleti tényállásban ugyanis olyan tételek, amelyek mind a **sértett2**, mind a **sértett1** sérelmére elkövetett cselekménynél feltüntetésre kerültek, így az a látszat alakulhatott ki, hogy ezek az összegek kétszeresen is a vádlott terhére lettek értékelve. A kiegészített tényállás alapján azonban nyilvánvalóvá vált az egymást átfedő tételek alapján az egyes sértetteket károsító magatartás, mely egyébként megegyezett az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő kárértékekkel.

Végül szükséges volt a három bűncselekmény elkövetési értékének összesítése alapján a teljes kárösszeg meghatározása.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

A tényállás megalapozottsága, valamint az indokolási kötelezettség megfelelő teljesítése miatt a védőnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványa sem volt teljesíthető.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, és mind a Btk. időbeli hatályára levont álláspontja, mind a cselekmények értékhatár szerinti és a sértettek számához igazodó minősítése megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

A vádlott jogorvoslati kérelmének felmentést célzó része tehát nem volt megalapozott.

A büntetés kiszabása körében mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy a vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret nem a Btk.97.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által meghatározott 5-15 évet el nem érő szabadságvesztés, hanem a Btk.85.§ (3) bekezdése alapján 5-15 évig terjedő szabadságvesztés volt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket nagyobb részt helyesen tárta fel. Azokat mindössze részben kellett helyesbíteni, emiatt azonban indokolt volt a bűnösségi körülmények ismételt áttekintése.

A vádlott terhére súlyosító körülmény volt a kettőt meghaladó halmazat, a különös visszaesői minőség (miután a halmazatra figyelemmel a Btk.97.§ (1) bekezdésében szereplő felemelt büntetési tétel nem érvényesülhetett, illetve a különös visszaesői minőség csak az enyhébb - III/2., illetve III/3. pontban írt - bűncselekmények vonatkozásában állt fenn), az ezt megalapozó elítélésen túlmenő büntetettség, a feltételes szabadság, valamint a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés ténye.

Mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények köréből a folytatólagosság felhívását, mivel a cselekmények sorozatos elkövetése az üzletszerű minősítés során már értékelést nyert; ezért a folytatólagosság ismételt súlyosító körülményként való megfogalmazása a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

Enyhítő körülmény volt az időmúlás ténye azzal a megjegyzéssel, hogy a hosszabb időszakot átfogó cselekménysorozat e körülmény nyomatékát mérsékelte. Mellőzte a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények köréből a sértettek jogellenes magatartásának hiányában a közrehatásukra való utalást. Helyesen az értékelhető a vádlott javára, hogy a sértettek nagyfokú könnyelműsége járult hozzá, segítette a bűncselekmény elkövetését.

A fenti bűnösségi körülményeket, köztük a nagyszámú és nyomatékos súlyosító körülményt, illetve a cselekményeknek az elkövetési érték nagyságában megnyilvánuló tárgyi súlyát is figyelembe véve a másodfokú bíróság az 5-15 évig terjedő tételkeret között kiszabott 7 év 6 hónapi szabadságvesztés-büntetést nem tekintette eltúlzottnak szigorúnak. A kiszabott, inkább méltányosnak mondható büntetések szükségesek a Btk.37.§-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez, így azok enyhítése nem volt indokolt.

A másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezéseknek az enyhítést célzó részét sem találta megalapozottnak.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a polgári jogi igény vonatkozásában az illetéket nem az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdésében, illetve 40.§ (1) bekezdésében írtaknak megfelelően, tehát nem a különböző magánfelek által előterjesztett kérelmeknek megfelelően igényenként és megítélt követelésenként, hanem azokat összevonva állapította meg. Ez helyesbítésre szorult, ami azzal a következménnyel járt, hogy a vádlott nem az elsőfokú ítéletben szereplő, hanem 3.032.520 forint illeték megfizetésére köteles.

A fent kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az illeték összegét érintő részében a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Rendelkezett a Btk.99.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is.
Kötelezte a vádlottat Be.381.§ (1) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

P é c s, 2013. március 8.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.33/2011/31. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.343/2012/9. számú ítélete folytán - az abban foglalt változtatással - a 2013. évi március hó 8. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

s.k.

Dr.Krémer László

a tanács elnöke